

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Тодосійчук Олександр Вячеславович, 1994 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2018 році Уманський національний університет садівництва за спеціальністю «Садівництво та виноградарство», аспірант Уманського національного університету Міністерства освіти і науки України, м. Умань, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Агрономія».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Уманського національного університету Міністерства освіти і науки України, м. Умань, від 23 травня 2025 р. № 01-05/89, у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради – Віталія ЛЮБИЧА, доктора сільськогосподарських наук, професора, професора кафедри харчових технологій, Уманський національний університет;

Рецензентів – Людмили РЯБОВОЛ, доктора сільськогосподарських наук, професора, завідувача кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології, Уманський національний університет;

Олександра ЗАБОЛОТНОГО, кандидата сільськогосподарських наук, доцента, доцента кафедри біології, Уманський національний університет;

Офіційних опонентів – Лесі КАРПУК, доктора сільськогосподарських наук, професора, завідувачки кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства, Білоцерківський національний аграрний університет;

Олени ДЕМ'ЯНЮК, доктора сільськогосподарських наук, професора, член-кореспондента НААН України, заступника директора з наукової роботи, Інститут агроєкології і природокористування НААН України;

на засіданні 22 липня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство Олександру ТОДОСІЙЧУКУ на підставі публічного захисту дисертації «Наукове обґрунтування застосування біологічних препаратів у посівах чини посівної в Правобережному Лісостепу України» за спеціальністю 201 Агрономія.

Дисертацію виконано в Уманському національному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Умань.

Науковий керівник – Віктор КАРПЕНКО, доктор сільськогосподарських наук, професор, Уманський національний університет, проректор з наукової та інноваційної діяльності.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація відповідає вимогам п. 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 № 44 (зі змінами).

Здобувач має 7 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 – статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України, 4 – тези доповідей наукових конференцій.

Наукові публікації, зараховані за темою дисертації, відповідають вимогам пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 № 44 (зі змінами):

1. Тодосійчук О. В. Урожайність і якість зерна чини посівної за дії біологічних препаратів. *Агробіологія. Збірник наукових праць Білоцерківського НАУ. Біла Церква. 2024. № 2 (191). С. 128–133. DOI: 10.33245/2310-9270-2024-191-2-128-133*

2. Тодосійчук О. В. Симбіотичний апарат рослин чини посівної за дії біопрепарату і регулятора росту рослин. *Збірник наукових праць Уманського НУС. 2024. Вип. 105. Ч. 1. С. 30–37. DOI: 10.32782/2415-8240-2024-105-1-30-37*

3. Тодосійчук О. В. Вміст хлорофілу й чиста продуктивність фотосинтезу чини посівної за дії біологічних препаратів. *Вісник Уманського НУС. 2024. № 2. С. 7–12. DOI: 10.32782/2310-0478-2024-2-7-12*

У дискусії взяли участь та висловили зауваження:

Леся КАРПУК, офіційний опонент, доктор сільськогосподарських наук, професор, декан агробіотехнологічного факультету, Білоцерківський національний аграрний університет.

Оцінка позитивна, є зауваження:

1. Назву розділу 2 «Умови та методика проведення досліджень» доцільніше було б замінити на «Матеріали і методи досліджень», оскільки саме така назва точніше відображає зміст розділу. Крім того, варто детальніше обґрунтувати вибір сорту чини посівної та препаратів, використаних у дослідженні.

2. Метеорологічні умови в роки проведення досліджень бажано було б подати у вигляді діаграм. Це дозволило б наочно продемонструвати динаміку погодних показників порівняно з середньобагаторічними даними.

3. Доцільно конкретизувати технологію вирощування чини посівної на дослідних ділянках, зокрема зазначити агротехнічні заходи, які застосовувалися, а також нормативи внесення добрив та засобів захисту.

4. У розділі 3, у таблицях 3.1–3.5 опис й порівняння показників здійснено у відсотках, тоді як у таблицях наведено експериментальні дані в абсолютних значеннях (г/роsl. або см). Це ускладнює об'єктивну інтерпретацію результатів й потребує уніфікації викладу.

5. Варто більш детально пояснити механізм підвищення активності досліджуваних ферментів під дією препаратів, оскільки біохімічне пояснення механізму (наприклад, посилення синтезу або транспорту фітогормонів) лише загальне й недостатньо обґрунтоване з позицій сучасної літератури.

6. Таблиці, подані в п. 3.4, є надто громіздкими, що ускладнює аналіз й сприйняття інформації. Доцільно було б їх оптимізувати – наприклад, винести частину даних у додатки або подати у вигляді узагальнених таблиць.

7. Частина висновків до розділів 3, 4 є описовим повторенням отриманих результатів й не містить узагальнень чи інтерпретацій. Доцільно глибше аналізувати отримані дані, вказуючи на взаємозв'язки, причинно-наслідкові залежності та практичну цінність результатів.

8. У роботі трапляються окремі граматичні та технічні помилки: повтори слів, стилістичні неточності, подвоєні пробіли, неуніфіковане оформлення лапок тощо.

Олена ДЕМ'ЯНЮК, офіційний опонент, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН України, заступник директора з наукової роботи, Інститут агроєкології і природокористування НААН України.

Оцінка позитивна, є зауваження:

1. Чим зумовлено вибір для досліджень біопрепарату Біонеостим та його норми внесення?

2. Чому для характеристики антиоксидантної системи рослин обрано саме такі ферменти як каталаза, пероксидаза і поліфенолоксидаза?

3. Чи спостерігали залежність між вмістом хлорофілу і чистою продуктивністю фотосинтезу чини посівної?

4. Чим можна пояснити зростання площі листків та біомаси чини посівної за дії препаратів?

5. З якими показниками узгоджується висновок № 5, що за комплексного використання досліджуваних препаратів, чиста продуктивність фотосинтезу рослин чини посівної зростає на 20%?

6. За рахунок чого комплексне застосування досліджуваних препаратів зумовлювало значне зростання чисельності ризосферної мікробіоти на 33–59%?

7. Для ґрунтовнішої характеристики якості врожаю чини посівної за сумісного використання біопрепарату і регулятора росту рослин доцільно було б визначити у зерні й інші показники якості (вуглеводи, органічні кислоти, вітаміни тощо).

8. Назви таблиць і рисунків задовгі, містять дубляж назв препаратів.

9. Мають місце в тексті поодинокі граматичні помилки, некоректні вислови тощо.

Людмили РЯБОВОЛ, рецензент, доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології, Уманський національний університет.

Оцінка позитивна, є зауваження:

1. У першому розділі за тематикою дисертаційної роботи проаналізовано недостатню кількість інформації сучасних зарубіжних вчених (з 293 джерел літератури лише 60 – латиницею).

2. У методиці досліджень наведено ДСТУ. Необхідно уточнити, які показники якості регламентуються для чини посівної.

3. У другому розділі бажано було конкретизувати, хто є оригіном сорту чини посівної, що використовували у дослідженнях.

4. Потребує уточнення яких ризобій виконували облік – інокульованих, чи спонтанних.

5. Чим зумовлено визначення саме амоніфікувальних, нітрифікувальних і целюлозолітичних еколого-трофічних груп мікробіоти?

6. Висновки потребують конкретизації та зменшення багатослів'я.

7. Окремі джерела літератури оформлено з відхиленням від методичних вимог.

8. У роботі зустрічаються орфографічні та стилістичні помилки (стор. 17, 20, 27...).

Олександр ЗАБОЛОТНИЙ, рецензент, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри біології, Уманський національний університет.

Оцінка позитивна, є зауваження:

1. Потребує уточнення, чому для досліджень були обрані саме ці біологічні препарати – Біонеостим та Вермистим Д.

2. Вважаю, що варто навести складові технології вирощування культури у досліді, а не обмежитися виразом – загальноприйнята технологія;

3. Хотілось би почути, за рахунок чого відбувалося покращення ростових процесів чини посівної.

4. Зростання активності ферментів класу оксидоредуктаз є відповіддю на вплив регулятора росту рослин та біопрепарату, які активують обмінні процеси у рослинному організмі, чи це реакція рослини на стресовий фактор, так як у тексті є обидва припущення.

5. Чи доцільний вираз пігментний комплекс, якщо в досліді вивчались хлорофіл *a* і *b*, їх сума?

6. Чим обумовлений в досліді більш активний розвиток целюлозолітичних мікроорганізмів?

Віталій ЛЮБИЧ, голова разової спеціалізованої вченої ради, доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри харчових технологій, Уманський національний університет.

Оцінка позитивна, без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Олександрові ТОДОСІЙЧУКУ ступінь доктора філософії з галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство за спеціальністю 201 Агрономія.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Віталій ЛЮБИЧ